

Een gemiste kans en een kerstcadeau

De Morgen - 31 Dec. 2018
Pagina 17

●●●●# KARST MIST KERST HetPaleis ●●●●# CRAQUELE# Studio Orka Het leven vieren - dat is wat de eindejaarsproducties Craquelé (Studio Orka) en Karst viert kerst (HETPALEIS) allebei beogen te doen. Met sterk uiteenlopend resultaat.

Een jaar geleden overleed acteur Marc Van Eeghem. Hij zou een rol spelen in Karst mist kerst, maar de dood besliste anders. De ploeg, met grootheden als Jan Declair en Peter Van den Begin, maakte daarop van Van Eeghems verdwijnen de inzet van hun show. Een eindejaarspektakel voor jonge kinderen, met de dood als thema? Niet meteen wat je verwacht. Net omwille daarvan had Karst mist kerst een subversief bastaardje kunnen zijn. Maar die kans wordt niet benut. De spreidstand tussen format en inzet is te groot en het resultaat is noch mossel, noch vis.

De intro is nochtans mooi: een orkestje onder leiding van Peter Van den Begin staat te popelen om in te zetten. Eindelijk mogen ze: Nico Sturm laat zich gaan op percussie, Jan Declair wacht roodaangelopen op zijn moment de gloire met de cimbale, tot er een stilte valt: solo van de verdwenen makker, wiens stem enkel nog klinkt in de verbeelding. Dat is drama, alleen zullen nog weinig scènes dat niveau halen.

De revue is Van den Begins habitat, maar de opeenvolging van korte acts verhuult ook veel - een gebrek aan speelbaar materiaal, bijvoorbeeld. Aan glittergordijnen, dansende kindertjes en schimmenspel dan weer géén tekort. Ballet, magie en een vleugje erotiek wisselen elkaar af, al kan je je afvragen of de topoi van het format nog rechtvaardigen dat een diep gedecolleteerde Sanne Samina Hanssen zich het kleed van het lijf laat rukken om in badkostuum te kijk te staan. We hadden, alle Risjaar Dreis terzijde, toch echt wel iets geleerd van #MeToo, dachten we.

Tussen de vereisten van het genre door zie je de ploeg worstelen om diepgang te pakken. Maar praatscènes rond 'Wat is de dood' of 'Wat doe je als je verdrietig bent' vallen zo plat als een vijg, want in dat soort bovenop-gefilosoferen moet je geen tragiek zoeken.

Veel geestiger én schrijnender is de verschijning van een halfnaakt 'kindeken' Jan Declair, die dobberend in een reddingsboot zichzelf ironiseert. In zo'n scène toont de revue zijn vileine, dubbele gezicht, hier lacht de potsenmaker in het aangezicht van de dood - maar daarmee is Karst mist kerst meteen ook zijn hoogtepunt voorbij. Met dank aan Declair, die over de hele lijn uitblinkt in zelfspot.

Ook in Craquelé gaat het over het grijpen van het volle leven voor het te laat is. Niet eerder waagde Orka zich aan een epische, historische schildering over de generaties heen, waarin - zoals steeds - het conflict tussen de veiligheid van een vertrouwde abri en de risicovolle sprong naar de grote wereld centraal staat.

In Craquelé vindt René (Robrecht Vanden Thoren), de zoon van grafdelver Nestor (Dominique Van Malder), een boreling in de preekstoel van de kerk - we schrijven september 1945, de woelige weken na de bevrijding. Het jongetje (Titus De Voogdt) krijgt de naam Dinsdag en betreft een kamertje boven het orgel, wat de acrobatische De Voogdt de kans biedt om het publiek te verbazen met bloedstollende capriolen in de nok van de Gentse Sint-Barbarakerk.

Dinsdag zal in retrospectief de verteller zijn van de grootse kleine verhalen die zich in zijn gemeenschap afspelen. Verteller én toeschouwer, want zelf lijkt hij op een volstrekt passieve manier dat leven te ondergaan. Intussen maakt René andere keuzes. Het contact met de bevrijders heeft zijn wereld groter gemaakt en hem de vleugels gegeven om zijn roeping te volgen. Via secuur gekozen details in kostuums en rekvisieten voert Orka ons doorheen de jaren 1960 en 1970 tot aan het startpunt van de voorstelling: de begrafenis van Nestor, hier en nu, vandaag.

Herkenbare levenswijsheid

De verhaallijnen waarop Craquelé drijft zijn gekende verhalen over de zoektocht naar identiteit, over de strijd tussen vaders en zonen en over niet-uitgesproken liefdes, maar de ploeg van Orka schildert ze in warme, diepglanzende kleuren, met een precieze tekst vol volks-poëtische beeldspraak en met een verfijnd en humoristisch acteurspel.

Eén klein euvel ontsiert Craquelé, opnieuw, want Studio Orka blijft er maar in volharden om in de laatste tien minuten de plot strak te trekken met de opheldering van elk mogelijk raadsel. Onnodig.

Je leest het bij Baricco, je ziet het in series als La meglio gioventù en Studio Orka vertaalt die levenswijsheid nu met humor en mededogen naar een herkenbaar Vlaamse context. Daarmee is Craquelé een cadeautje aan het publiek.

Karst mist kerst, nog tot 20/1 in HETPALEIS, Antwerpen. hetpaleis.be. Craquelé, nog tot begin maart in Gent, Antwerpen en Brussel. studio-orka.be

EVELYNE COUSSENS

Copyright © 2018 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden